

nősített gyakorlat megszüntetése és helyette egyéb megoldási utak keresése. Ebben közrejátszott az is, hogy ezzel párhuzamosan az értelmiség irányából érkezett kritika és javaslat a központi cselekvés szükségességére.

Az előadásban foglalt kutatás forrásait egyrészt levéltári források adják. A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában (MNL OL), illetve a Budapest Főváros Levéltárában (BFL) lévő iratanyagok részletgazdag módon nyújtanak betekintést a pártállam romák oktatásával kapcsolatos tevékenységébe. Másrészt, ugyancsak fontos forrásnak tekinthetők a kérdésre vonatkozó korabeli értekezések, szociológiai írások és sajtóanyag.

A kutatás és a konferencián történő előadás bemutatása a Budapest Főváros Levéltára támogatásával, *A budapesti romák története* által valósulhatott meg.

Szabó Tímea (Szegedi Tudományegyetem)

Nőnek lenni: Ida Baccini, egy őszinte és elkötelezett hang a 19. század második feléből

Kutatásaim fókuszában a nemzeti egyesülés útján járó 19. századi Olaszország egyik enigmatikus, ám némiképp elfeledett figurája, Ida Baccini (1850-1911) életművének vizsgálata áll, amelynek keretében a TDK-dolgozatom szűkebb témáját a *La mia vita. Ricordi autobiografici* (1904) című önéletrajz és a *Fanciulla massaia* (1880) című olvasókönyv összevető elemzése alkotja.

Ida Baccini, kiemelkedő pedagógus és író, több mint száz mű szerzője, valamint számos pedagógiai és irodalmi folyóirat szerkesztője volt, illetve a női emancipációs mozgalmak úttörője. Erről az izgalmas és sokrétű életút-ról számol be életrajzi írásában is. Érdeklődésemet különösen felkeltette, ahogyan az életét végigkísérő, állandó küzdés a férfiak uralta kulturális-irodalmi és társadalmi közegben összekapcsolódik a nők helyzetével kapcsolatos reflexiókkal, onnan pedig transzplantálódik a korszerű pedagógiai elvek sorába, példaként szolgálva a korszak lányainak nevelésében. Ez utóbbit találhatjuk a lányok számára írt olvasókönyvben is, amely leplezetlenül provokatív szándékkal és humorral próbálta megfogalmazni, milyen az ideális hölgy, réteg-zett történetszövessel gazdagítva a könyvet.

Dolgozatom a történeti szemléletű vizsgálat mellett a művek elemzése során mindenekelőtt narratológiai szempontokat érvényesít, az elméleti kereteket pedig az autofictionnel foglalkozó és a feminista irodalomkritika adja.